

Mestwetgeving

Een veehouder heeft te maken met regelgeving als het gaat om mest. Een aantal onderwerpen worden hieronder benoemd zodat je tijdens de proeve hierover iets kan vertellen.

- **A** **derogatie (voor de meer intensieve bedrijven)**
- **B** **uitrijdperiodes**
- **C** **plaatsingsruimte stikstof uit dierlijke mest**
- **D** **plaatsingsruimte fosfaat uit dierlijke mest**
- **E** **stikstofgebruiksnormen**

Op de site van RVO vind je de meest actuele informatie over mestwetgeving.

Derogatie

Veehouderijbedrijven in de Europese Unie mogen maximaal 170 kg stikstof (N) uit dierlijke mest per ha inzetten.

Nederlandse veehouderijbedrijven in Oost Nederland mogen in het jaar 2024 210 kg N uit dierlijke mest op zand- lössgronden of 230 kg op kleigronden per ha inzetten als ze aan een aantal regels voldoen.

Derogatie wordt stap voor stap afgebouwd. De derogatienorm is daarom in 2024 lager dan in 2023. Met ingang van 2026 is er geen derogatie meer. Hieronder zie je hoe de afbouw gaat.

Derogatie vanaf 2024

2024

2025

2026

Hoeveelheid extra stikstof wordt lager

U ziet de totale hoeveelheid stikstof uit dierlijke mest per hectare
landbouwgrond die u mag gebruiken.

Landbouwgrond in de met nutriënten verontreinigde gebieden
(NV-gebieden)

210

190

170

Landbouwgrond in de rest van Nederland

230

200

170

Geen derogatie

Percelen in Natura 2000-gebieden
en percelen in
grondwaterbeschermingsgebieden.

Percelen in een derogatievrije
zone rond stikstofgevoelige
Natura 2000-gebieden.

De belangrijkste regels voor derogatiebedrijven:

- Verplicht emissiearm aanwenden van de mest (zodebemesting), maximaal 20 % mais in het bouwplan
- Verplicht telen van groenbemesters na de maisteelt op zand en lossgrond.
- Scheuren van grasland mag alleen in het voorjaar van 1 februari tot 31 mei als direct daarna weer gras wordt ingezaaid of tot 10 mei als daarna mais of een ander gewas wordt ingezaaid.
- Van alle percelen moet je een keer in de vier jaar de bodem laten onderzoeken. De onderzoeksresultaten moet je gebruiken bij het maken van bemestingsplannen voor je grasland en maispercelen.
- Op derogatiebedrijven mag geen fosfaat aangevoerd worden in de vorm van kunstmest. De fosfaat behoefte van de gewassen moet dus in de vorm van dierlijke mest worden gegeven.

Uitrijdperiodes

	Grasland				Bouwland			
	Drijfmest en vloeibaar zuiveringsslib		Vaste mest en steekvast zuiveringsslib		Drijfmest en vloeibaar zuiveringsslib		Vaste mest en steekvast zuiveringsslib	
	Zand- en lössgrond	Klei- en veengrond	Zand- en lössgrond	Klei- en veengrond	Zand- en lössgrond	Klei- en veengrond	Zand- en lössgrond	Klei- en veengrond
januari							*	
februari								
maart								
april								
mei								
juni								
juli								
augustus					**	**		
september							*	
oktober							*	
november							*	
december							*	

Uitrijden verboden
 Uitrijden toegestaan

Uitrijdperiodes grasland

Dierlijke mest op grasland

Grasland	Drijfmest	Vaste mest
Zand- en lössgrond	16 februari t/m 31 augustus	1 februari t/m 31 augustus ¹
Klei- en veengrond	16 februari t/m 31 augustus	1 februari t/m 15 september ²

¹ Rijdt u vaste strotijke mest uit op grasland op zand- en lössgrond? Dan mag u uitrijden van 1 januari tot en met 31 augustus.

² Rijdt u vaste strotijke mest uit op grasland op klei- en veengrond? Dan mag u uitrijden van 1 december tot en met 15 september.

Uitrijdperiodes bouwland

Dierlijke mest op bouwland

Bouwland	Drijfmest ^{3,4}	Vaste mest
Zand- en lössgrond	16 maart t/m 31 juli	1 februari t/m 31 augustus ⁵
Klei- en veengrond	16 maart t/m 31 juli	Hele jaar

³ Teelt u een vroeg gewas? Dan mag u drijfmest uitrijden vanaf 16 februari. Hieronder vindt u de lijst met vroege gewassen. U geeft in Mijn percelen aan ons door op welk perceel u dit gewas teelt. Dat kunt u doen met [het stappenplan](#) voor het registreren en wijzigen van percelen. U doet dat uiterlijk 24 uur voordat u dit perceel gaat bemesten.

Plaatsingsruimte stikstof uit dierlijke mest

Tabel 6a Excretieforfaits per melkkoe drijfmest 2

Stikstof- en fosfaatexcretie per koe (In kg stikstof en kg fosfaat per jaar) en mestproductie (In r

Melkproductie in kg melk per koe per jaar	Ureumgehalte in mg/100 g						Fosfaat- excretie (kg)	Mestproductie (m ³ per 7 mnd)
	<14	14	15	16	17	18		
< 5.624	76,0	77,5	79,0	81,0	82,5	84,0	32,4	12,1
5.625 - 5.874	80,5	82,5	84,0	85,5	87,0	89,0	34,0	12,6
5.875 - 6.124	83,0	84,5	86,0	87,5	89,5	91,0	34,8	12,9
6.125 - 6.374	85,0	86,5	88,0	90,0	91,5	93,0	35,5	13,1
6.375 - 6.624	87,0	89,0	90,5	92,0	93,5	95,5	36,2	13,4
6.625 - 6.874	89,5	91,0	92,5	94,0	96,0	97,5	36,9	13,6
6.875 - 7.124	91,5	93,0	94,5	96,5	98,0	99,5	37,7	13,9
7.125 - 7.374	93,5	95,0	97,0	98,5	100,0	102,0	38,4	14,1
7.375 - 7.624	95,5	97,5	99,0	100,5	102,5	104,0	39,1	14,4

Voorbeeld

- Op een bedrijf waar de melkgift op jaarbasis 7200 kg melk is met een ureumgetal van 17 produceert een koe dus jaarlijks 100 kg stikstof. Als je 230 kg dierlijk mest per ha mag produceren, de norm uit de derogatie voor kleigrond, dan mag je dus $230/100 = 2,3$ melkkoeien houden exclusief jongvee. Als je meer vee houdt moet je mest afzetten of grond aankopen.

Let op:

In tabellen van de overheid wordt meestal gewerkt met forfaitaire normen. De meeste bedrijven werken met een gedetailleerde mestboekhouding (CRV mineraal). Als een boer met beleid voert, dan blijkt vaak dat de mest van zijn bedrijf minder stikstof bevat dan de normen die de overheid gebruikt. Als je dat aannemelijk kunt maken met een mestboekhouding, dan mag je op je bedrijf meer vee houden.

In ons voorbeeld hebben we gezien dat een koe met 7200 kg melk forfaitair 100 kg stikstof in de vorm van dierlijke mest produceert, maar in de praktijk is dat vaak een lager getal bijvoorbeeld 90 kg. Je mag dan meer vee aanhouden of je hoeft minder mest af te voeren.